

Ankara Sanayi Odası

Genel Ekonomi Anketi Sonuç Raporu
2022-1

Ağustos 2022

ANKARA SANAYİ ODASI

Atatürk Bulvarı No:193
Kavaklıdere / ANKARA
Tel:0 312 417 12 00
Faks: 0 312 417 52 05
www.aso.org.tr
aso@aso.org.tr

KONU

GENEL EKONOMİ ANKETİ SONUÇLARI

Ankara Sanayi Odası (ASO) 2022 Yılı Çalışma Programının “7. Üyelerle İlişkilerin Etkinliğini Artırmak ve Üyeler Arasında İşbirliği ve Dayanışmayı Güçlendirmek” başlığı altında yer alan “C. Üyelerimize Yönelik Anket Çalışması Gerçekleştirilmesi” alt başlığı kapsamında üyelerimize yönelik olarak Genel Ekonomi Anketi, İthalat ve İhracat Anketi ile Ar-Ge ve İnovasyon İhtiyaç Anketinin uygulanması ve anket sonuçlarının analiz edilerek raporlanması öngörülmüştür.

Bu kapsamda, üyelerimizin ekonomik gözlem ve beklentilerini tespit etmek ve bu çerçevede Odamız hizmetlerini geliştirmek amacıyla hazırladığımız anketimiz Ocak - Şubat 2022 tarihleri arasında uygulanmıştır. Anketi cevaplayan **204** adet firma bulunmaktadır. Ziyadesiyle önem arz ettiğimiz senelik anket toplama ve dağıtım yöntemlerimiz, geçtiğimiz yıllara oranla daha verimli hale gelerek, evvelki yıla kıyasla anket sayılarında yaklaşık iki kat artış ile sonuçlanmıştır.¹

GENEL EKONOMİ ANKETİNİ NEDEN YAPIYORUZ?

ASO olarak yapmış olduğumuz Genel Ekonomi Anketimizde Odamıza kayıtlı firmaların geçmiş altı aylık dönem değerlendirmelerini ve gelecek altı aylık beklentilerini gözlemleyerek Odamızın sektörel farkları da ele alarak gelişmeleri en verimli şekilde takip edebilmesini amaçlamaktayız. Yapılan anketteki cevapların sonuçlarına dayanarak hangi firmanın ne konuda eksikliği olduğunu tespit edip, gerekli eğitimi vermek ve firmalarımızı fevkalade seviyeye taşımayı hedeflemekteyiz.

YÖNTEM

Ankete katılan firmaların büyük çoğunluğunu oluşturan Meclis ve Komite üyelerimize aylık Oda Meclis Toplantılarımızda anketler dağıtılarak uygulanması sağlanmış ve ayrıca üyelerimiz telefonla aranarak anket sorularının cevaplandırılması istenmiştir. Odamıza kayıtlı bulunan üyelerimizin telefonlarına SMS aracılığı ile anket bağlantısı gönderilmiştir. Ek olarak, ASO Ön Hizmet Katına gelen firma temsilcilerine de işbu anketler uygulanmıştır. Anket duyurumuz Odamızın internet sayfasında sürekli güncel bir şekilde yer almıştır. Ayrıca, anketimiz resmi yazı ile Ankara’da bulunan bütün Organize Sanayi Bölgeleri (OSB) ve Teknoparklara iletilerek bünyelerinde faaliyet gösteren firmalara uygulanması talep edilmiştir.

¹ 2020-2021 Genel Ekonomi Anketi 112 adet firma ile tamamlanmıştır.

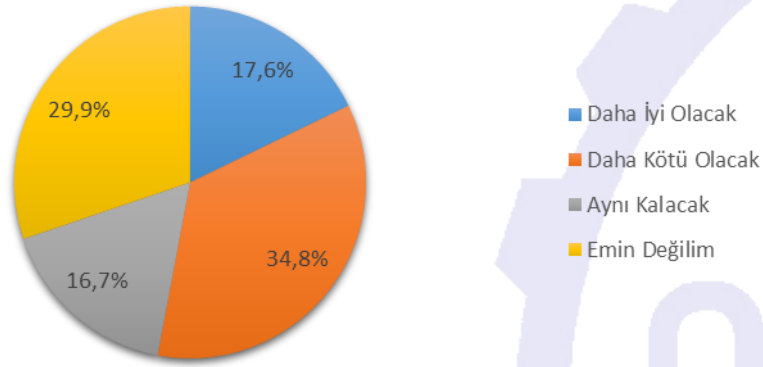

ANKET SONUÇLARI

Genel Ekonomi Anketinin 2021-2022 sonuçları geçtiğimiz 2019-2020 dönemi sonuçları ile karşılaştırılarak sunulmuştur. Anket sonuçlarında gözlemlenen değişimler belirlenerek dikkate değer bulgular sıralanmıştır.

Grafik 1:

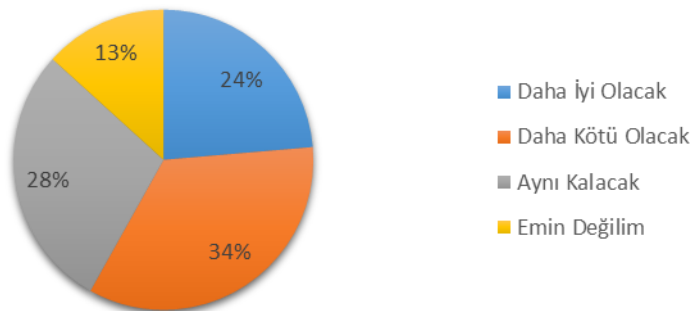
1. Önümüzdeki 6 aylık dönem için ülke ekonomisinin genel durumuna ilişkin öngörünüz nedir?

Ankete katılım sağlayan firmaların %16,7'si ülke genelinde önümüzdeki 6 aylık ekonomik durumun “aynı kalacağı” yönünde düşünmektedir. Firmaların %29,9'u “emin değilim” yönünde beyan vermişken, genel ekonomik durumun iyileşeceğine yönelik beklentisi olanların oranı %17,6'dır. Firmaların %34,8'i önümüzdeki 6 aylık ekonomik durumun daha kötü olacağı beklentisi içindedir. Geçtiğimiz yıl Haziran ayında yaptığımız Genel Ekonomi Anketi'nde “aynı kalacak” %30, “emin değilim” %17,3, “daha iyi olacak” %20 ve “daha kötü olacak” %32,7 şeklinde sonuçlanmıştır. Bu kapsamda, “aynı kalacak” görüşündeki belirgin düşüşün “emin değilim” seçeneğindeki belirgin artışa kaydığı gözlemlenmektedir.

Grafik 2:

2. Önümüzdeki 6 aylık dönem için sektörünüzün genel durumuna ilişkin öngörünüz nedir?

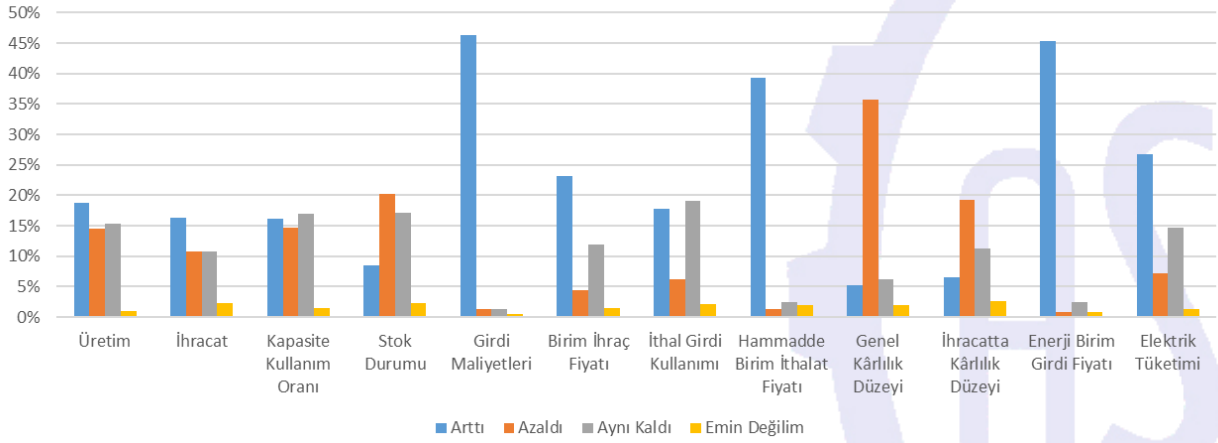

Ankete katılım sağlayan firmaların %28'i önümüzdeki 2022 yılının ilk yarısında sektörlerinin genel durumunun "aynı kalacağı" yönünde görüş beyan etmiştir. Firmaların %13'ü "emin değilim" yönünde beyan vermişken, sektörlerinin iyileşeceğine yönelik beklentisi olanların oranı %24'dür. Firmaların %34'ü, 2022 yılının ilk yarısında sektörel durumlarının daha kötü olacağı beklentisi içindedir. 2021 yılının Haziran ayında yaptığımız Genel Ekonomi Anketi'nde "aynı kalacak" %38,2, "emin değilim" %17,3, "daha iyi olacak" %22,7 ve "daha kötü olacak" %21,8 şeklinde sonuçlanmıştır. Bu kapsamda, geçtiğimiz yıla kıyasla, sektörel durumun aynı kalacağı yönünde düşünenler ve beklentilerinden emin olmayanlar azalmışken, beklentileri olumlu olanlarda küçük bir artış, olumsuz olanlarda ise büyük bir artış gözlemlenmiştir.

Grafik 3:

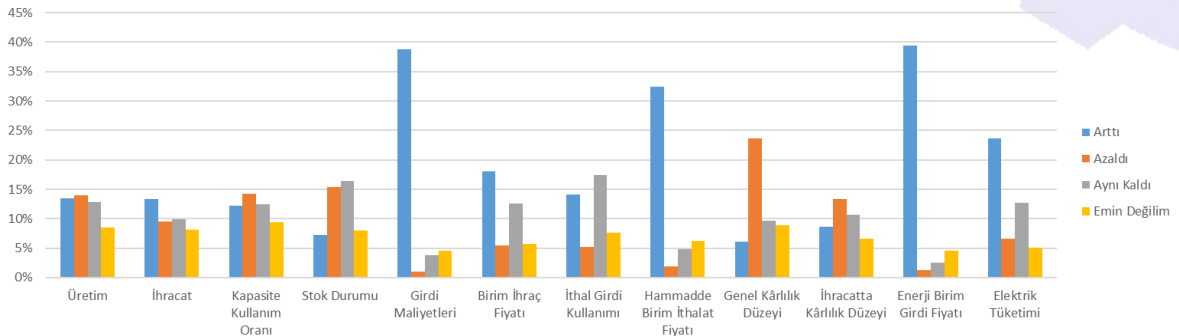
3. 2021 yılının Ocak-Haziran dönemine kıyasla, Temmuz-Aralık döneminde firmanızda gerçekleşen gelişmeleri belirtiniz.

2021 yılının ilk yarısına kıyasla, 2021 yılının ikinci yarısında, firmaların %46'sı "girdi maliyetleri"nin arttığını, %39'u "hammadde birim ithalat fiyatları"nın arttığını, %45'i ise "enerji birim girdi fiyatları"nın arttığını beyan etmiştir. Firmaların %35'i "genel karlılık düzeyi"nin, %19'u "ihracatta karlılık düzeyi"nin azaldığını söylemiştir. Firmaların %20'sinin stok durumları azalmışken, %17'sinin ithal girdi kullanımı artmıştır.

Grafik 4:

4. 2021 yılının Temmuz-Aralık dönemine kıyasla, önümüzdeki 6 aylık dönemde sektörünüze yönelik gelişmeleri ne yönde beklediğinizi belirtiniz

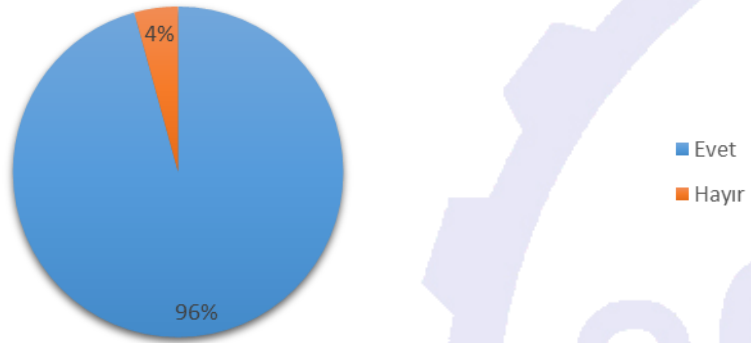

2021 yılının ikinci yarısına kıyasla, 2022 yılının ilk yarısında, firmaların %39'u "girdi maliyetlerinin", %32'si "hammadde birim ithalat fiyatları"nın, %39'u ise "enerji birim girdi fiyatları"nın artacağını beklemektedir. Firmaların %23'ü "genel karlılık düzeyi"nin, %13'ü de "ihracatta karlılık düzeyi"nin azalacağı beklentisindedir. Firmaların %14'ü kapasite kullanım oranlarının ve üretimin azalacağı beklentisi içerisindedir.

Grafik 5:

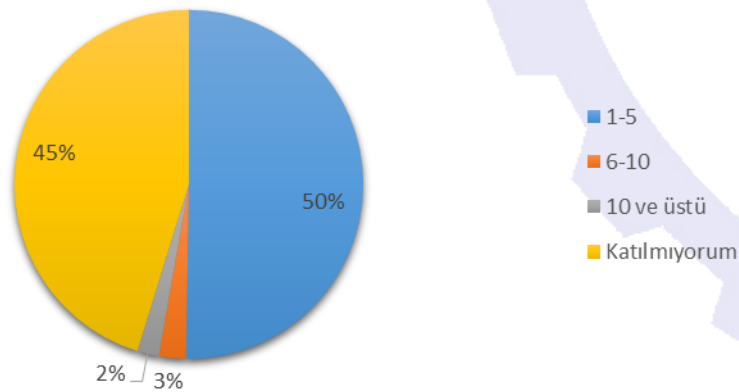
5. Sektörünüz ile ilgili yurtiçi gelişmeleri takip ediyor musunuz?

Firmaların büyük bir çoğunluğu sektörlerine yönelik yurt içi gelişmeleri takip etmektedir.

Grafik 6:

7. Firmanız yıl içerisinde yurtiçinde ve yurtdışında toplam kaç fuara katılım sağlıyor?

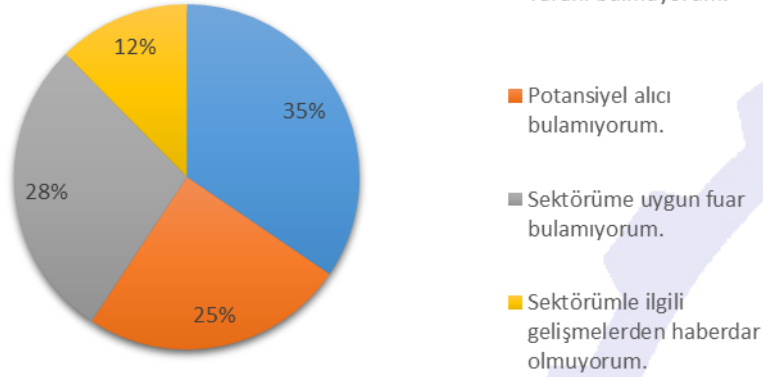

Ankete katılım gösteren firmaların yarısı (%50) yıl içerisinde 1 ile 5 arasında fuara katılım gösterdiğini söylemiştir. Yılda beş fuardan fazla katılım gösteren firmaların %2'lik bir oranda olduğu görülmektedir. Firmaların %45'i fuarlara katılım sağlamamaktadır. Geçtiğimiz yıla kıyasla yılda 6 ile 10 arasında fuara katılım sağlayan firmaların sayısı azalmıştır. Bu yıl anket sonuçlarında 1 ile 5 arasında fuara katılım sağlayan firmaların oranı ise %45'ten %50'ye çıkmıştır.

Grafik 7:

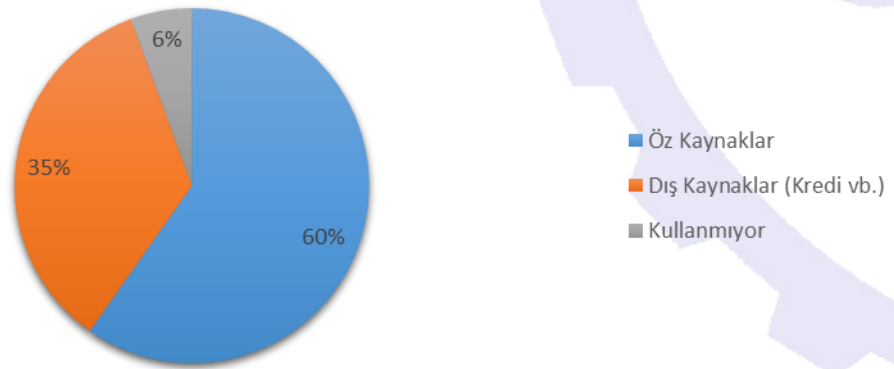
8. Fuarlara katılmama nedenleriniz belirtiniz.

2021 yılının ikinci yarısı ile benzer şekilde firmaların fuarlara katılmama nedeni olarak en çok gösterdiği sebep yararlı bulmadıkları olmuştur (%35). Katılmama sebebi olarak ikinci en çok gösterilen sebep ise geçen yıl ile farklılık göstererek %28 ile “Sektörümeye uygun fuar bulamıyorum” cevabı olmuştur. Firmaların %25’i potansiyel alıcı bulamadığını belirtmişken, %12’si sektörleri ile ilgili gelişmelerden haberdar olmadığını teyit etmiştir.

Grafik 8:

9. Firmanız büyümek için hangi finansmanı kullanıyor?

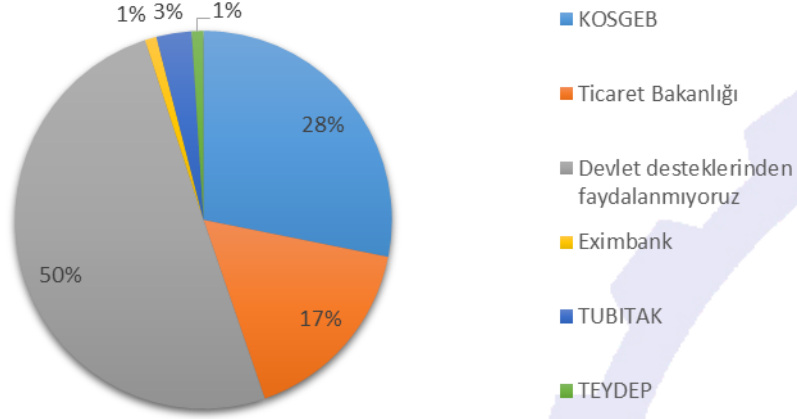

Firmaların %60’ı büyümek için “öz kaynakları” kullandığını beyan etmişken, %35’i “dış kaynaklar” aracılığı ile büyüme yolunu tercih etmektedir.

Grafik 9:

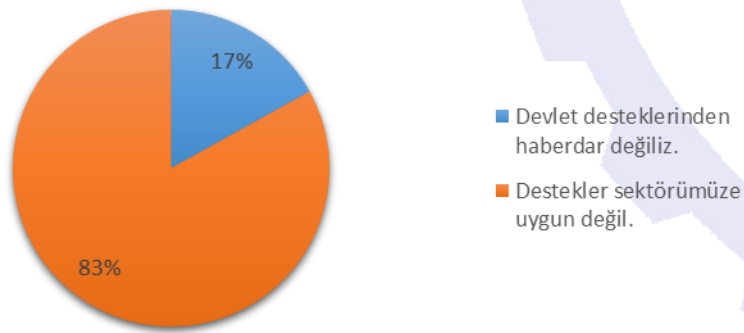
10. Firmanız hangi devlet desteğinden faydalanıyor?

Firmaların %50'si 2021 yılının ikinci yarısında olduğu gibi, bu sene de “devlet desteklerinden” faydalanmadıklarını belirtmiştir. Yine aynı şekilde en çok kullanılan devlet destekleri arasında %28 ile KOSGEB ve %17 ile Ticaret Bakanlığı destekleri yer almıştır. Geçtiğimiz yıla oranla TÜBİTAK destekleri %3 ile artış göstermiştir.

Grafik 10:

11. Devlet desteklerinden yararlanmama nedenlerinizi belirtiniz.

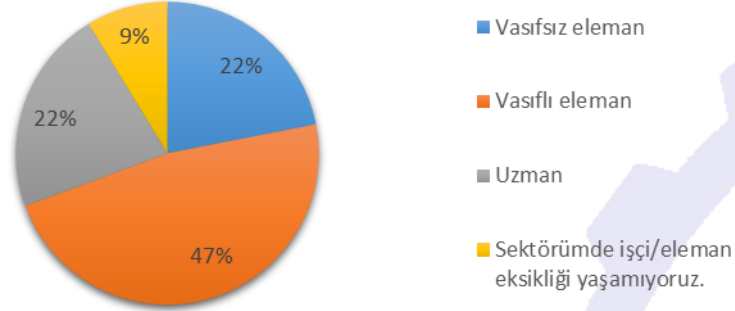

Firmaların büyük çoğunluğu desteklerin sektörlerine uygun olmadığını belirtmiştir. Firmaların %17'si ise devlet desteklerinden haberdar olmadığını belirtmiştir.

Grafik 11:

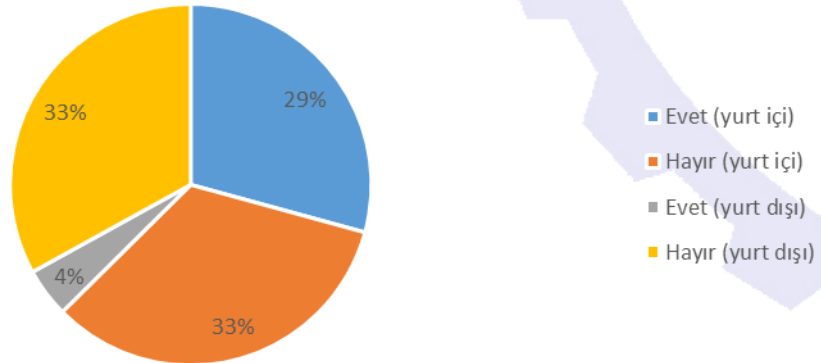
12. Sektörünüzde hangi unvanlarda işçi/eleman eksikliği yaşıyorsunuz?

Firmaların %47'si sektörlerinde vasıflı eleman eksikliği yaşamaktadır. Uzman ve vasıfsız eleman eksikliği firmaların %22'sinde görülmektedir. İşçi ve eleman eksikliği yaşamadığını söyleyen firmaların oranı %9'dur. 2021 yılının ilk yarısına kıyasla vasıflı eleman eksikliği tekrar en yüksek sonuç olarak karşımıza çıkmaktadır. Ancak, işbu anket sonuçlarımızda vasıfsız eleman ve uzman eksikliği yaşadığını beyan eden firmaların oranı artmıştır.

Grafik 12:

2021 yılının Temmuz-Aralık döneminde yurt içinde veya yurt dışında yatırım yaptınız mı?

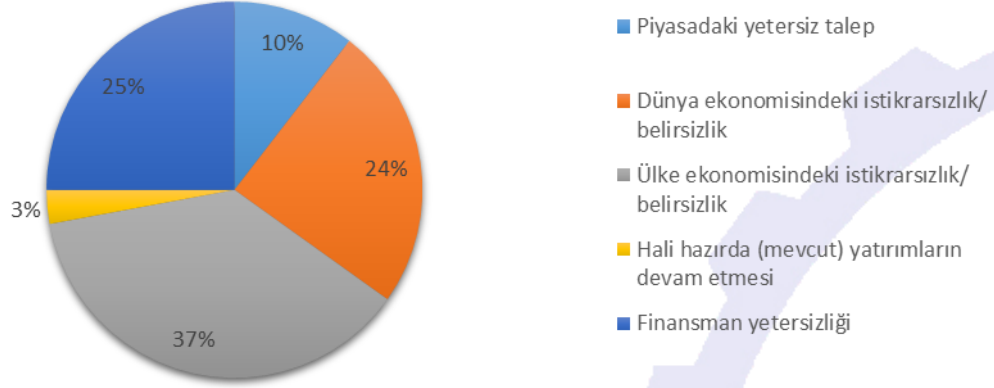

2021 yılının ikinci yarısında firmaların %33'ü yurt içi veya yurt dışında yatırım yapmamıştır. Yurt içinde yatırım yaptığını beyan eden firmaların oranı %29'dur. Firmaların %4'ü yurt dışında yatırım yaptığını beyan etmiştir.

Grafik 13:

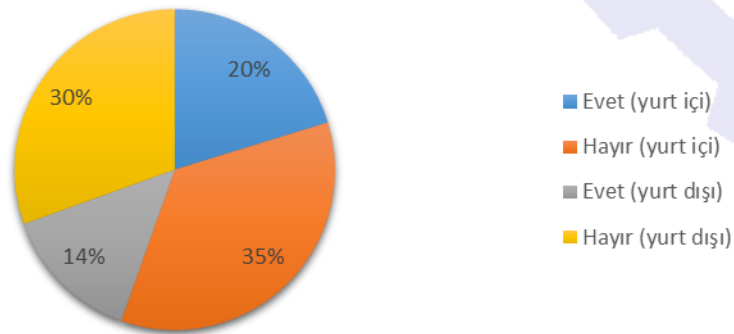
Cevabınız “Hayır” ise, yatırım yapmama nedenlerinizi belirtiniz:

Firmaların yatırım yapmama nedenleri arasında en çok gösterdiği sebep ülke ekonomisindeki belirsizlikler (%37) olmuştur. Buna müteakip, dünya ekonomisindeki istikrarsızlık (%24) ve finansman yetersizliği (%25) yatırım yapmama sebepleri arasında gösterilmiştir. Firmaların %10'u piyasadaki yetersiz talebi sebep göstermişken, %3'ü ise mevcut yatırımlarının devam ettiğini beyan etmiştir. Geçtiğimiz yıl ile benzer şekilde ülke (%40) ve dünya (%29) ekonomisindeki istikrarsızlıklar yatırım yapılmamasının başlıca sebepleri arasında sonuçlanmıştır. Ancak, finansman ve piyasadaki talep yetersizliği geçtiğimiz yıla kıyasla gösterilen sebepler arasında artış göstermiştir. Mevcut yatırımları sebebi ile yatırım yapmadığını beyan eden firmalar geçtiğimiz yıla kıyasla azalmıştır.

Grafik 14:

2022 yılının Ocak-Haziran döneminde yurt içinde veya yurt dışında yatırım yapmayı ya da ortaklık kurmayı planlıyorsunuzuz?

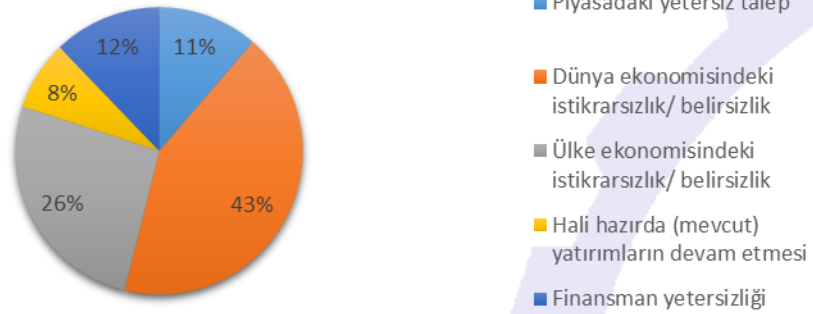
Firmaların %35'i 2022 Ocak-Haziran döneminde yurt içinde yatırım veya ortaklık planları olmadığını beyan etmişken, yurt dışında yatırım veya ortaklık planı olmadığını beyan edenlerin oranı ise %30'dur.

Firmaların %20'si yurt içinde, %14'ü ise yurt dışında 2022 Ocak- Haziran döneminde yatırım veya ortaklık planları olduğunu beyan etmiştir. Geçtiğimiz yıla kıyasla, yurt dışında yatırım planlayan firmaların artış gösterdiği gözlemlenmiştir.

Grafik 15:

16. Cevabınız “Hayır” ise, yatırım yapmama nedenlerinizi belirtiniz

Firmaların yatırım veya ortaklık planı olmaması arasında en çok gösterilen sebep %43 ile dünya ekonomisindeki belirsizlikler olmuştur. Buna müteakip, ülke ekonomisindeki belirsizlikler (%26) ikinci en çok gösterilen neden olarak sonuçlanmıştır. Firmaların %12'si finansman yetersizliğini, %11'i piyasadaki yetersiz talebi ve %8'i mevcut yatırımları gelecek planlarında yatırım veya ortaklık kurmamak için sebep göstermiştir. Geçtiğimiz yıl gelecek yatırım planlarını etkileyen faktörler arasında %35 ile en çok finansman yetersizliği gözlemlenmişken, bu sebep bu yıl belirgin bir azalış göstermiştir. Dünya ekonomisindeki ve ülke ekonomisindeki belirsizliklerin firmalarda uyandırdığı kaygı algısı belirgin bir artış göstermiştir.

SONUC

Yapılan araştırma sonucunda, ankete katılım sağlayan firmaların çoğunluğunun kötümser bir beklenti içerisinde olduğu görülmektedir. Bununla birlikte, firmaların sektörel beklentilerinde de daha kötü olacağı görüşü ağır basmaktadır.

Firmaların büyük çoğunluğu girdi maliyetleri, hammadde birim ithalat fiyatı ve enerji birim girdi fiyatlarının arttığını söylemiştir. Aynı zamanda, genel karlılık düzeylerinin azaldığını beyan eden firmalar çoğunluktadır. Sektörel değerlendirmelerde döviz kuru ve enflasyonist dalgalanmaların üretim maliyetleri üzerindeki etkisi göze çarpmaktadır.

Ankete katılan firmaların yaklaşık yarısı yıl içerisinde hiçbir fuara katılmadığını söylerken, diğer yarısı yıl içerisinde 1 ile 5 arasında fuara katılım sağladığını söylemiştir. Fuarlara katılmama sebebi olarak geçen seneye kıyasla “sektöre uygun fuar bulamama” sebebi artış göstermiştir.

Firmaların yarısı devlet desteklerinden faydalanmadığını beyan ederken, en çok kullanılan devlet desteklerinin arasında KOSGEB yer almıştır. Desteklerden faydalanmama sebepleri arasında en çok sektörlere uygunluk hususunda problem yaşandığı görülmüştür.

ANKARA SANAYİ ODASI

Atatürk Bulvarı No:193
Kavaklıdere / ANKARA
Tel:0 312 417 12 00
Faks: 0 312 417 52 05
www.aso.org.tr
aso@aso.org.tr

İşgücü piyasasında en büyük eksikliğin vasıflı eleman istihdamında yaşandığı görülmektedir. Uzman ve vasıfsız eleman eksikliği yaşadığını beyan eden firmalar toplam anket katılımının yarısını oluşturmaktadır.

Firmaların yatırım yapmama nedenleri arasında en çok gösterdiği sebep ülke ekonomisindeki belirsizlikler olmuştur. Firmaların yatırım veya ortaklık planı olmaması arasında en çok gösterdiği sebep ise dünya ekonomisindeki belirsizlikler olmuştur.

Odamızdan beklenen talepler arasında en çok göze çarpan konu başlığının, üyelerin finansman ve devlet destekleri konusunda bilgilendirme ve danışmanlık beklentisi olduğu hususu vardır.

Bilgilerinize sunarız.

**Saygılarımızla,
Araştırma ve Yönlendirme Müdürlüğü**

www.aso.org.tr

